

Грађански водич

кроз

БУЏЕТ
ОПШТИНЕ
ВЛАДИЧИН ХАН
ЗА 2018. ГОДИНУ

У Владичином Хану, 2018. година

Садржај

1. Увод .....
2. Шта је буџет општине? .....
3. Ко прави буџет општине? .....
4. Планирани приходи у 2018. години
5. Планирани расходи у 2018. години
  - 5.1 *На шта се троши новац? .....*
    - 5.1.1. *Социјална заштита .....*
    - 5.1.2. *Опште јавне услуге.....*
    - 5.1.3. *Економски послови .....*
    - 5.1.4. *Заштита и унапређење животне средине*
    - 5.1.5. *Становање и заједница .....*
    - 5.1.6. *Здравство .....*
    - 5.1.7. *Рекреација, спорт, култура и информисање*
    - 5.1.8. *Образовање.....*
6. Буџетски приоритети у 2018. години

Увод

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ, Горан Младеновић

Драги суграђани,

публикација пред Вама представља Грађански водич кроз буџет Општине Владичин Хан.

Основна сврха овог документа је да вам пружимо најважније информације о планираном буџету за 2018. годину, као и о околностима и одлукама којима смо се водили приликом његовог састављања.

Обзиром да највећи део новца стиже у буџет кроз наплату пореза, наша је обавеза да њиме располажемо у најбољем интересу заједнице и да грађанима представимо тачне и разумљиве податке.

Грађански водич кроз буџет намењен је свим грађанима који желе да буду обавештени о плановима локалне самоуправе за прикупљање и трошење новца и да прате реализацију постављених циљева.

Надамо се да је овај документ, својим садржајима и сликовитим приказима објаснио кључна питања и тако учинио буџет приступачнијим и разумљивијим.

Ова публикација уједно представља и иницијативу за веће укључивање јавности у буџетске консултације, и ја се надам да ћете и у наредним годинама бити спремни да се одазовете позиву да заједно планирамо развој наше општине.

2. Шта је буџет општине?

Буџет општине је правни документ који утврђује план прихода и расхода општине за наредну годину. Два основна елемента сваког буџета су приходи и расходи. Израда буџета представља сложен процес, који траје готово читаву годину (слика 1.).

01. Август - локални орган управе надлежан за финансије доставља упутство за припрему нацрта буџета локалне власти

01. Септембар - Корисници средстава буџета локалне власти достављају предлоге финансијских планова локалном органу управе надлежном за финансије

15. Октобар - локални орган управе надлежан за финансије доставља нацрт Одлуке о буџету надлежном извршном органу локалне власти

01. Новембар - надлежни извршни орган локалне власти доставља предлог Одлуке о буџету скупштини локалне власти

20. Децембар - Скупштина локалне власти доноси Одлуку о буџету локалне власти

3. Ко прави буџет општине?

Из општинског буџета се током године подмирују обавезе и врше сва плаћања из делокруга рада локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Председник општине и локална управа спроводе општинску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет. Приликом дефинисања овог за општину најважнијег документа, они морају да се воде законским прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима, као што је приказано (слика 2.):

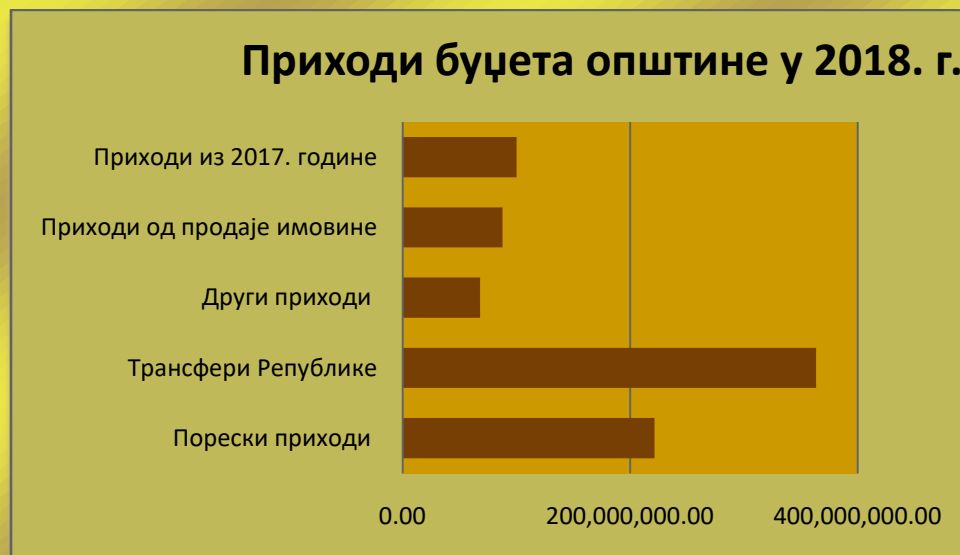

4. Планирани приходи у 2018. години

Укупни приходи буџета Општине Владичин Хан планирани су у висини од 840,800.000,00 динара.

Основне врсте прихода који се сливају у буџет Општине јесу порески приходи, трансфери, приходи од имовине, сопствени приходи буџетских корисника и остали приходи (Слика 3.)

ПРИХОДИ БУЏЕТА ОПШТИНЕ У 2018. ГОДИНИ		
Порески приходи	221,340,000.00	26,4%
Трансфери Републике	363,400,000.00	43,2%
Други приходи	68,160,000.00	8.1%
Приходи од продаје имовине	87,700,000.00	10.4%
Приходи из 2017. године	100,200,000.00	11,9%
УКУПНО	840,800,000.00	100.00

Слика 3.

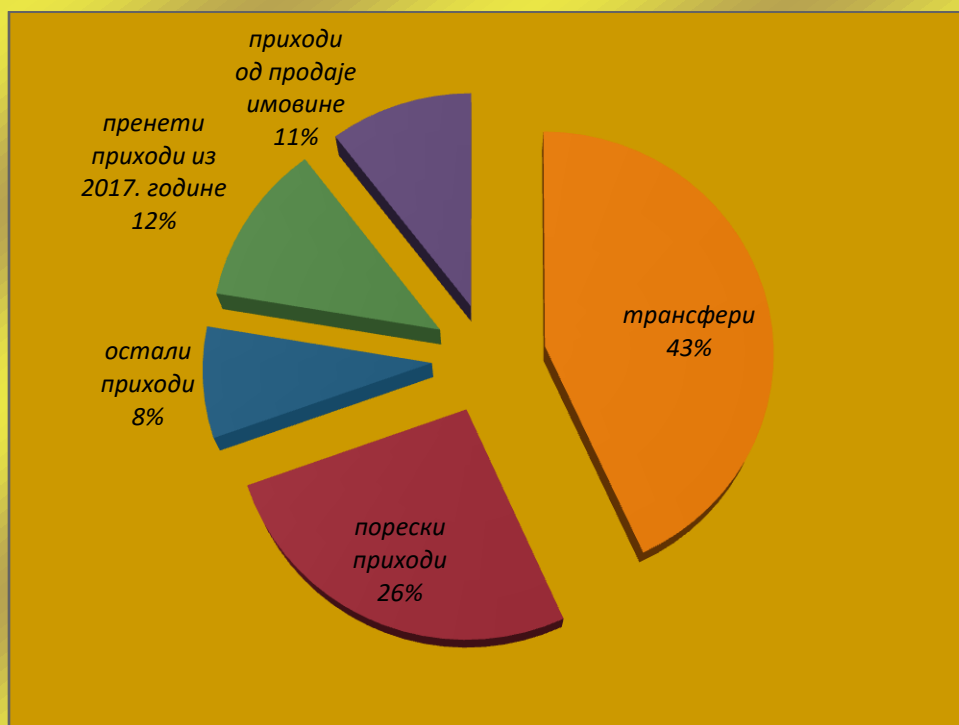
Пореске приходе општина прикупља кроз наплату пореза на зараде, пореза на имовину, пореза на добра и услуге (различите комуналне таксе и општинске накнаде) и других пореза (наплата комуналне таксе на фирму)

Други приходи обухватају различите општинске административне таксе и накнаде које прикупља општина као што је такса за озакоњење, од давања у закуп непокретности, приходе од новчаних казни, као и све неодређене приходе. Најзначајнији приход из ове категорије прихода јесте **Комунална такса за коришћење јавног простора** која износи готово 47,000.000,00 дин.

У ове приходе убрајају се и камате на средства буџета општине и наплата различитих накнади (давање у закуп земљишта, односно пољопривредних објекта у државној својини, затим накнада за коришћење шума, градско-грађевинског земљишта). Од ове године ове приходе чиниће и приходи остварени по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама.

Трансфери Републике представљају прилив новца из Републичког буџета у корист нивоа Општина и најзначајнији су приход Општине што указује на висок степен зависности Општине од политике државе.

Приходи од продаје имовине у 2018. години значани су услед продаје имовине у власништву Општине на простору Индустијске зоне постојећим и долазећим инвеститорима.

Слика 4.

Приходи које остварују буџетски корисници обављањем своје делатности или из других извора а који се не евидентирају посредством буџета Општине у буџетској 2018. години износе 108,200.000,00 динара и увећавају буџет Општине на укупно **949,000.000** динара.

Фактори који су утицали на обликовање буџета у 2018. години су:

- Повећање пореза на зараде у очекивању позитивних ефеката подстицаја запошљавању на територији Општине ,
- Повећања наменских трансфера за реализацију капиталних пројеката
- Повећана наплата пореских дуговања од великих пореских обвезника

Укупни приходи општине Владичин Хан у 2018. години су се повећали за 40,8 милиона динара у односу на 2017. годину а превасходно услед повећања запослености на територији Општине Владичин Хан и побољшања степена ефикасности рада Локалне пореске администрације

Слика 5.

Планирани расходи у 2018. години

Укупни расходи и издаци буџета Општине Владичин Хан у буџетској 2018. години планирани су у износу од 840.800.000,00 динара.

Најзначајније врсте расхода буџета представљене су у приказу који следи:

расходи за запослене	133,580,000.00	15.90%
коришћење роба и услуга	231,700,000.00	27.60%
дотације и трансфери	91,010,000.00	10.80%
социјална заштита	10,200,000.00	1.20%
субвенције	52,200,000.00	6.20%
остали расходи	62,360,000.00	7.40%
средства резерве	11,000,000.00	1.30%
капитални издаци	248,750,000.00	29,6%
УКУПНО	840,800,000.00	100.00%

Расходи за запослене, представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника

Коришћење роба и услуга обухвата сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала, текуће поправке и одржавање.

Дотације и трансфери су трошкови које општина има за исплату дотација основном, средњем образовању, центру за социјални рад, дому здравља и нивоу републике по основу умањења зарада.

Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије становништва.

Субвенције из буџета су планиране у укупном износу од 52.200.000 динара за пољопривреду, заштиту животне средине, запошљавање, одводњавање и водоснабдевање

Слика 7.

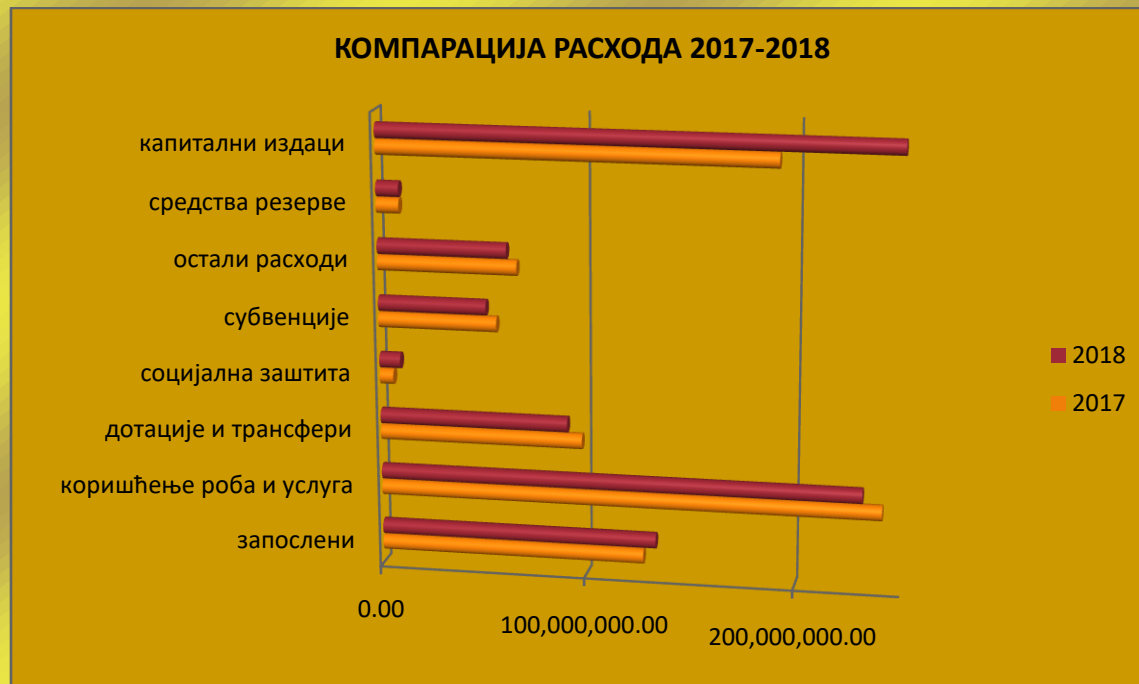

Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама и трошкове пореза, такси, новчаних казни, пенала и надокнада штете нанете од стране државних органа

Средства резерве представљају новац које се користи за непланиране сврхе и у сврхе за које се у току године покаже да су неопходна додатна новчана средства као и за санирање последица елементарних непогода

Капитални расходи су трошкови за основна средства (зграде и грађевинске објекте, машине и опрему, земљиште, инфраструктурно опремање објеката и земљишта, капитално одржавање и изградњу путева, капитално одржавање и изградња водоводне и канализационе мреже, израда пројектно техничке документације за инфраструктурне пројекте и слично)

Слика 8.

5.1. НА ШТА СЕ ТРОШИ НОВАЦ?

У 2018. години највише новца из буџета биће издвојено за опште јавне услуге, развој заједнице, заштиту животне средине, образовање и социјалну заштиту. У табели можете видети колико је процентуално учешће појединих ставки у укупним трошковима

сектор	ИЗНОС	%
образовање	203,240,000.00	24.17
опште јавне услуге	170,660,000.00	20.30
саобраћај	122,700,000.00	14.59
животна средина	85,830,000.00	10.21
спорт, култура	79,170,000.00	9.42
пољопривреда	39,300,000.00	4.67
социјална заштита	38,370,000.00	4.56
развој заједнице	28,530,000.00	3.39
водоснабдевање	27,100,000.00	3.22
јавна расвета	26,650,000.00	3.17
здравство	9,000,000.00	1.07
туризам	7,500,000.00	0.89
правобранилаштво	2,750,000.00	0.33

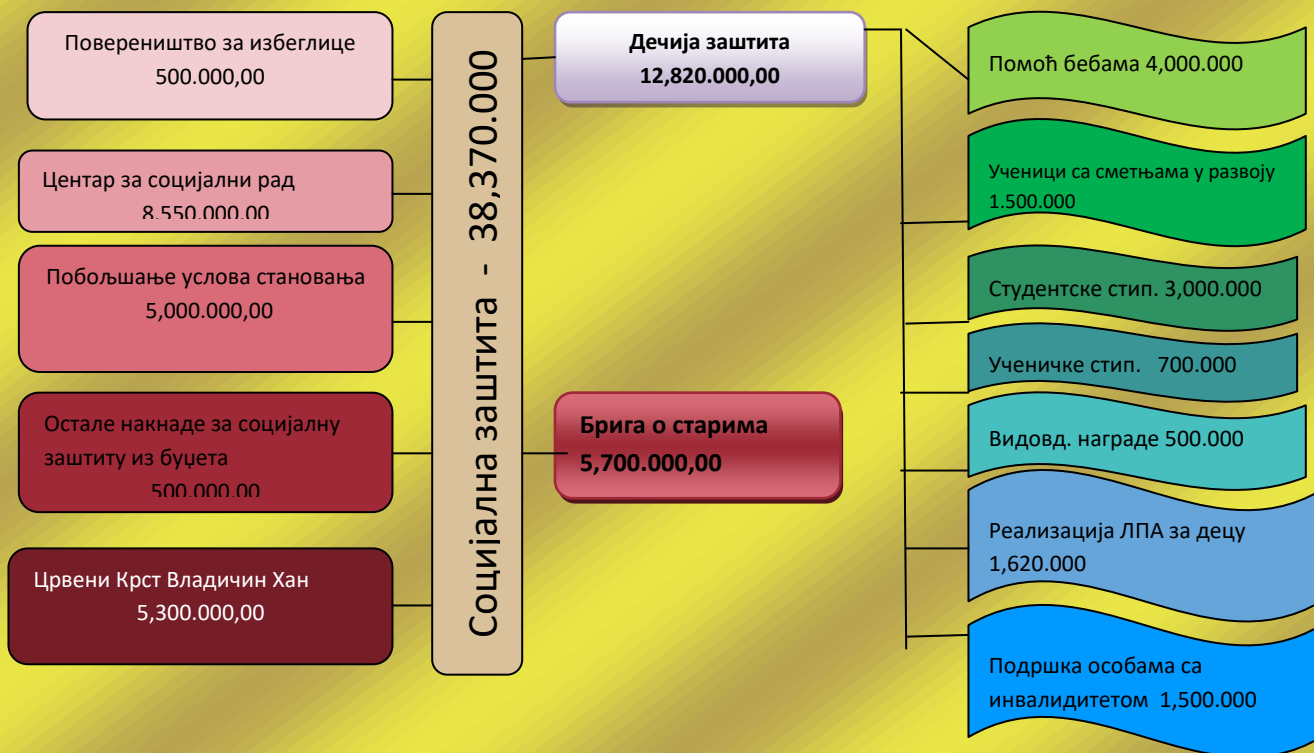

Слика 9.

5.1.1. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Мимо облика социјалне заштите који се одређују и финансирају са републичког нивоа, Општине - у оквиру законом и посебним прописима дозвољеним могућностима издвајају све већа средства за најразноврсније видове социјалне подршке својим грађанима. У буџету Општине за наредну годину средства су предвиђена за следеће врсте социјалне подршке и помоћи:

Слика 10.

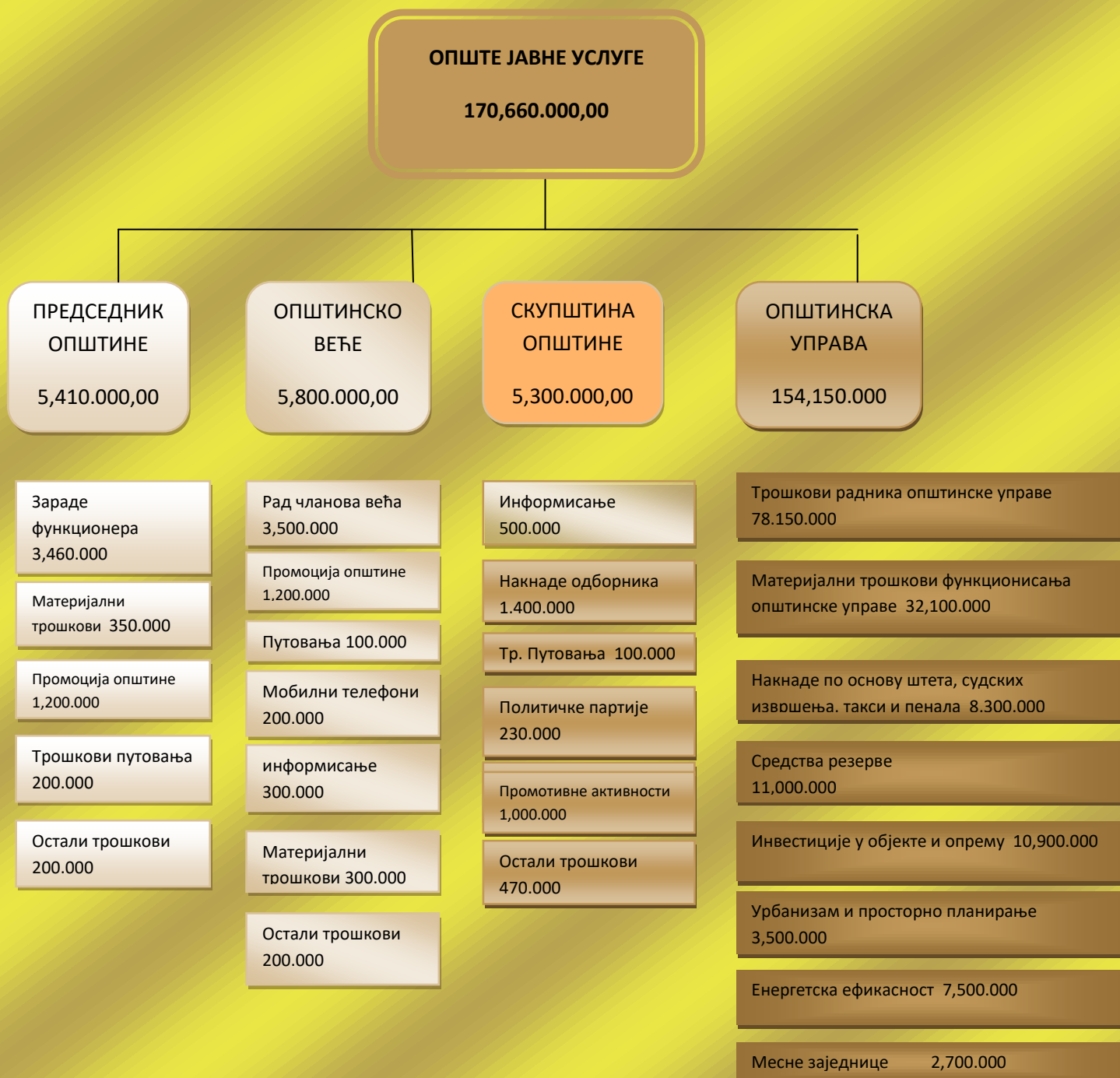

5.1.2. ОПШТЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ

Овај сегмент функционисања Општине подразумева рад и трошкове рада Законом о локалној самоуправи установљених Органа Општине и то:

- Скупштина Општине
- Општинско веће
- Председник Општине
- Општинска управа

Њихово финансирање дато је у наредним прегледима

Слика 11.

Трошкови који се јављају приликом рада Општинске управе детаљније су дати у наредном прегледу, а чине их превасходно:

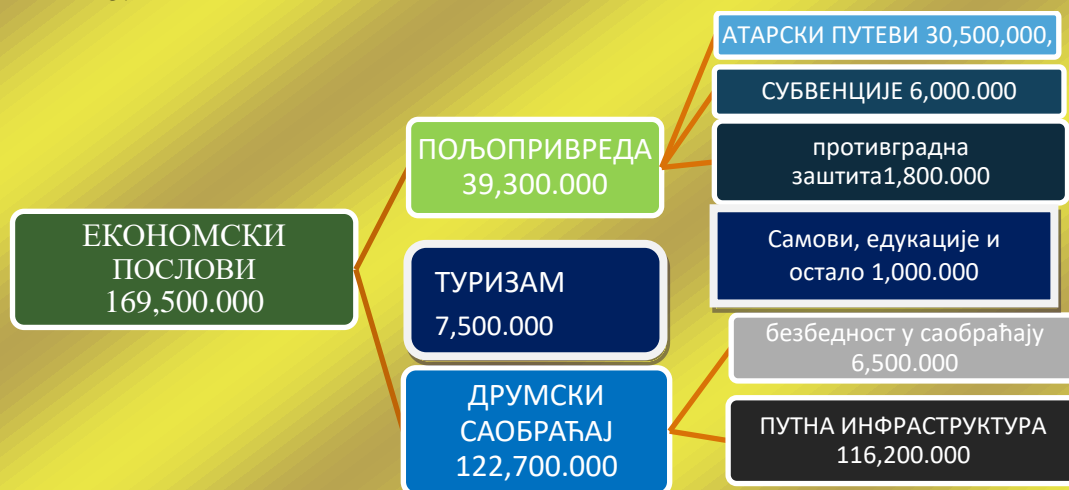
Зараде радника са свим праваима радника из радног односа (превоз, ...), Одржавање објеката и опреме, Материјал неопходан за рад органа, Судска извршења на терет Општине, Стални трошкови (струја, вода, осигурање, телефони, ...), трошкови поправки и одржавања објеката и опреме, остали трошкови - Слика 12.

5.1.3. ЕКОНОМСКИ ПОСЛОВИ

Ову групу послова, у смислу функционалне класификације у складу са важећом законском регулативом у области јавних финансија, чине, између осталих, друмски саобраћај, туризам и пољопривреда. Ови видови економских послова, чине једну од окосница полтиике развоја Општине и као такви су финансирани средствима буџета Општине Владичин Хан.

Слика 13.

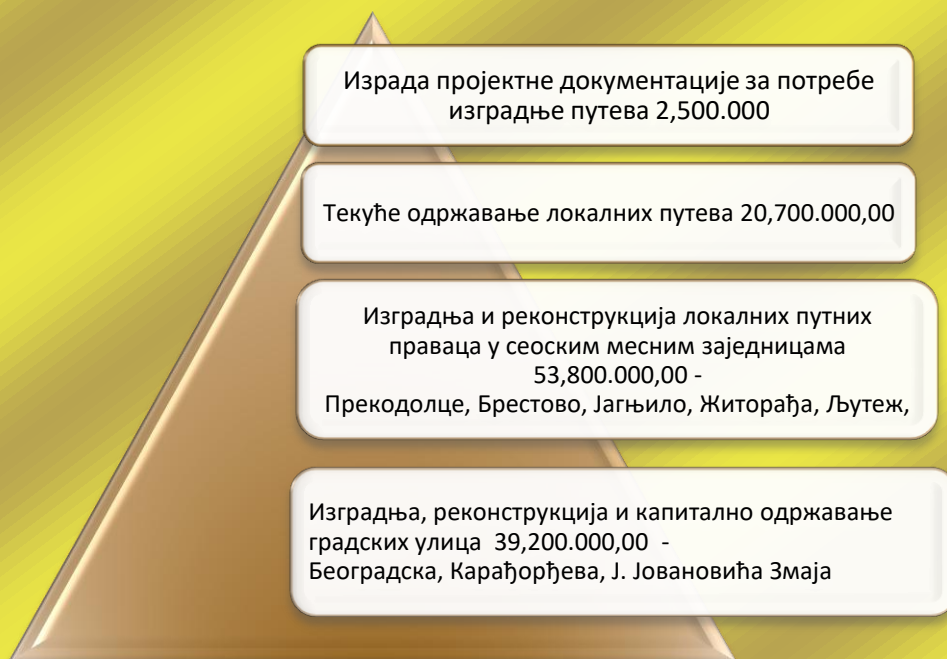

Субвенције. Општина Владичин Хан већ дужи низ година субвенционише индивидуална пољопривредна газдинства како у области воћарства, тако и у области сточарства. Субвенције одређене у овој буџетској години имају првенствено за циљ подизање степена техничке опремљености пољопривредних произвођача као и подизање квалитета и увећање сточног фонда. Коначна одлука о виду субвенционисања пољопривредних газдинстава биће донета након усвајања Годишњег програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Владичин Хан.

Безбедност у саобраћају директна је обавеза Општине која произилази из закона о саобраћају а који налаже да се читав приход од наплаћених казни за прекршаје у саобраћају са територије Општине Владичин Хан усмери за повећање безбедности у саобраћају у Општини. У том смислу ова се средства усмеравају

- За поправке и одржавање саобраћајне сигнализације
- За техничко опремање полицијске станице у Владичином Хану
- За промотивне кампање и едукације из области безбедности у саобраћају

Путна инфраструктура. Обзиром за велику површину Општине Владичин Хан, њену изразиту територијалну дисперзију кроз велики број месних заједница – њих 51, брдско планински карактер многих од њих и велику удаљеност од градског ткива, то се поправке постојећих путева и изградња нових путних праваца природно намећу као висока ставка у буџету Општине. Овим пословима бави се Одсек за инвестиције Општинске управе Владичин Хан као директан наследник ЈП Дирекција за грађевинско земљиште и путеве Општине Владичин Хан. Планом капиталних инвестиција као најзначајнији послови из овог сектора препознати су следећи: (Слика 14.)

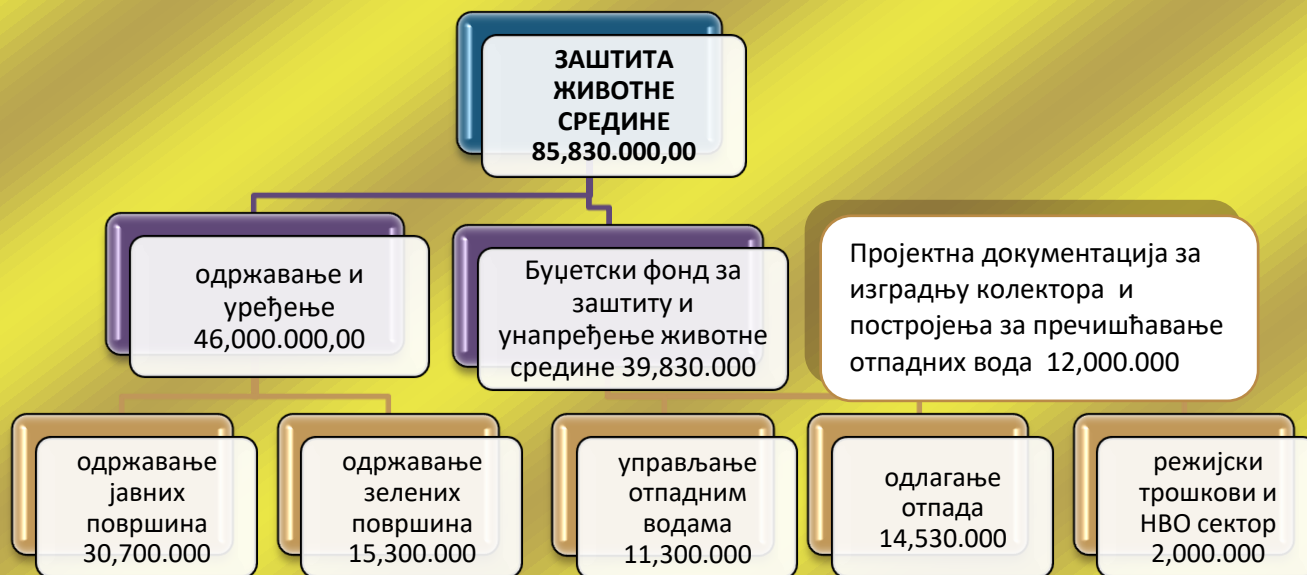

5.1.4. ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Реализација еколошке политике у најширем смислу, огледа се, посматрано по буџетским позицијама, кроз финансирање активности Буџетског фонда за заштиту и унапређење животне средине а које се примарно односе на сервисирање обавеза општине по основу одржавања и проширења мреже атмосферске канализације, израде пројектне документације за изградњу колектора и постројења за пречишћавање отпадних вода за Владичин Хан и Сурдулицу, суфинансирање пројеката удружења грађана из области екологије као и кроз сервисирање обавеза Општине по основу депоновања отпада са територије Општине на регионалну депонију поред Лесковца.

Мимо Буџетског фонда за заштиту и унапређење животне средине Општина спроводи мере еколошке политике и кроз напоре на санацији и уређењу корита Јужне Мораве, одржавања јавних зелених површина и одржавања чистоће на површинама јавне намене. (Слика 15.)

5.1.5. СТАНОВАЊЕ И ЗАЈЕДНИЦА

Послови становања и заједнице обухватају финансирање водоснабдевања, уличне расвете и развоја заједнице у најширем смислу, за њих је издвојено укупно 82.280,000 динара и реализују се посредством три организациона облика који су билансирани Одлуком о буџету Општине Владичин Хан и то: (Слика 16.)

<p>ЈП ВОДОВОД 22,000.000,00</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Капиталне субвенције 10,000.000 •Текуће субвенције 12,000.000
<p>ОПШТИНСКА УПРАВА КОМУНАЛЕ ДЕЛАТНОСТИ 31,750.000,00</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Изградња водоводне мреже у МЗ Мазараћ и МЗ Манајле 3,100.000 •Израда пројеката водоснабдевања 2,000.000 •јавна расвета 26,650.000
<p>ОПШТИНСКА УПРАВА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМ. РАЗВОЈ 28,530.000,00</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Запошљавање 14,000.000 •Проширење индустријске зоне 7,000.000,00 •унапређење привредног и инвестиционог амбијента 2,330.000 • Чланарине у развојне агенције и СКГО 5,200.000,

5.1.6. ЗДРАВСТВО

Здравство као сектор односно јавна функција у буџету Општине финансира се са укупно 9,000.000,00 динара од чега 400.000,00 динара представља надокнаду за рад мртвозорске службе а преосталих 8,600.000,00 динара суфинансирање Дома здравља.

Закон о здравственој заштити прецизно дефинише које мере друштвене бриге за здравље може финансирати Општина и са тим у складу се врши суфинансирање Дома здравља у следећим сегментима:

- Финансирање зарада радника у циљу боље кадровске обезбеђености Дома здравља са укупно 8,100.000,00 динара
- Текуће одржавање зграда здравствене установе и остали материјални трошкови са укупно 500.000,00 динара

5.1.7. РЕКРЕАЦИЈА, СПОРТ, КУЛТУРА И ИНФОРМИСАЊЕ

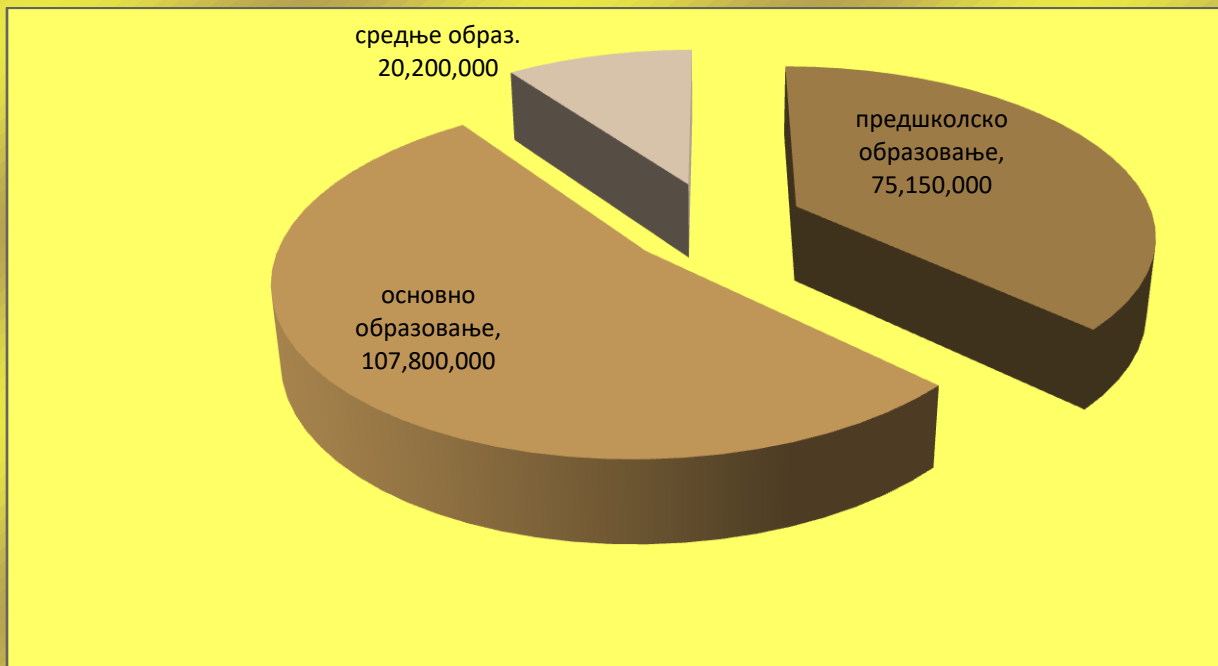
У овом функционалном сегменту буџета укупно је издвојено 79,170.000,00 динара што структурно износи око 9,42% укупних расхода буџета. По подфункцијама средства су расподељена на следећи начин (Слика 17.):

5.1.8. ОБРАЗОВАЊЕ

Обухвата предшколско, основно и средње образовање са следећим средствима:

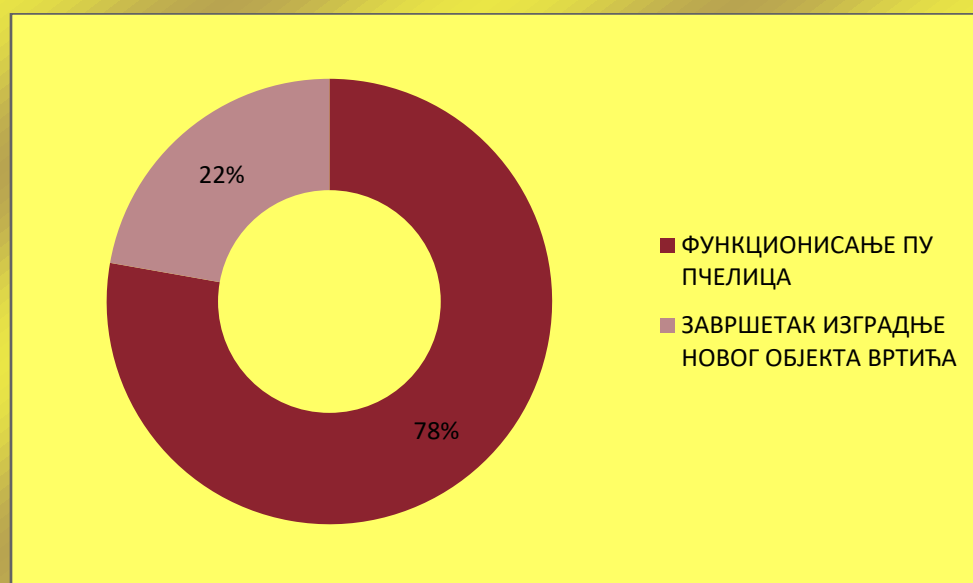
Слика 18.

ПРЕДШКОЛСКО ОБРАЗОВАЊЕ

Општина Владичин Хан ће у 2018. години у оквиру подршке предшколском образовању, у потпуности финансирати трошкове функционисања предшколске установе „Пчелица“ као и завршетак изградње новог објекта вртића на простору изнад Дома здравља у Владичином Хану. Изградњу овог објекта подржала је и Влада Републике Србије која у учествује у финансирању истог са око 11,500.000 динара. Преостале обавезе на завршетку овог објекта износе 16,700.000,00 динара док је за редовно функционисање Предшколске установе Пчелица у 2018. години издвојено 58,450.000,00 динара.

слика 19 и 20.

структура трошкова ПУ Пчелица

Обавезни припремни предшколски програм финансира се средствима Министарства просвете док Општина финансира функционисање установе у свим осталим групама са учешћем у материјалним трошковима односно у економској цени боравка деце са 80% и у потпуности у инвестиционом одржавању и изградњи објеката за нормалан рад установе.

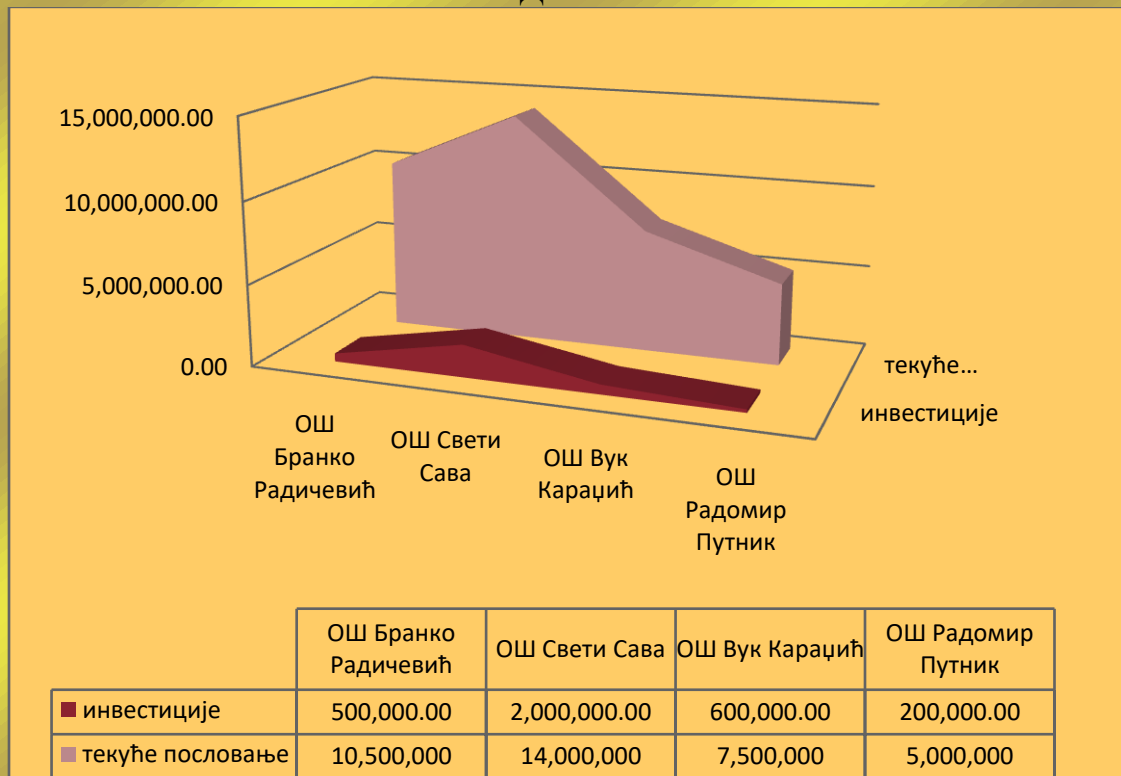
ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ.

Законом о основама система образовања и васпитања децидно је прецизирано које се врсте трошкова основном образовању финансирају са нивоа Општине односно Републике. У том смислу са нивоа локала издвајају се средства за готово све врсте трошкова и издатака изузев зарада радника које финансира Министарство просвете. На територији Општине функционише четири основних школа са својим подручним одељењима које, у складу са нормативима појединих врста трошкова и планираном инвестиционом активношћу средства повлаче за следеће намене (Слика 21 и 22):

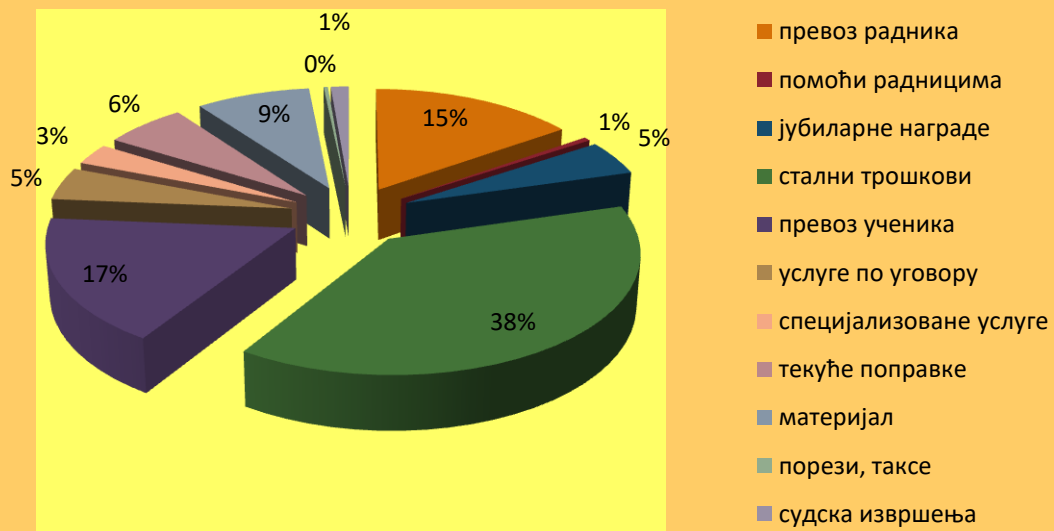
- Текуће пословање ..... 37,600.000,00 динара
- Инвестиције ..... 3,300.000,00 динара

Мимо трансферних средстава у 2018. години предвиђена је реализација Пројекта Капиталног уређења централног објекта ОШ Бранко Радичевић у сарадњи са Канцеларијом за јавна улагања који је вредан укупно 67,000.000,00 динара.

ВИСИНА ТРАНСФЕРНИХ СРЕДСТАВА ПО ОСНОВНИМ ШКОЛАМА

структура текућих трансфера у основном образовању

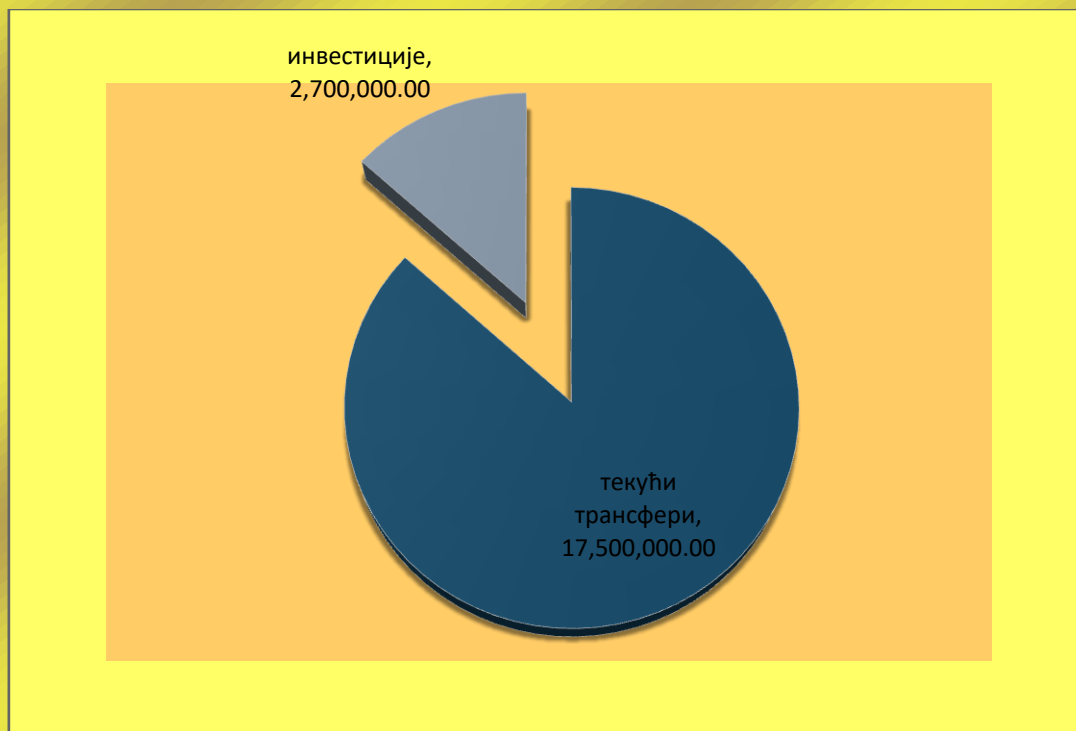

СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ.

Регулисано је истим прописима и готово идентично као и основно образовање. На територији Општине коегзистирају две средње школе у заједничком простору. У структури укупних трошкова ових образовних институција текући односно капитални издаци заступљени су на следећи начин

- Текуће пословање ..... 15,800.000,00 динара
- Инвестиције ..... 3,400.000,00 динара

Слика 23 – структура трансфера у средњем образовању

Слика 24.

средње образовање - структура текућих трошкова

БУЏЕТСКИ ПРИОРИТЕТИ У 2018. ГОДИНИ

У покушају да се изведу основне карактеристике буџета Општине Владичин Хан за 2018. годину, а нарочито у поређењу са претходним годинама, треба истаћи следеће:

- Обезбеђење несметаног функционисања свих корисника буџета Општине,
- Пројектовано повећање прихода од пореза на зараде као квантификација позитивних ефеката активне политике запошљавања,
- Увећање прихода чије администрирање спада у надлежност Локалне пореске администрације Општинске управе а нарочито наплата старих дугова од великих пореских дужника,
- Готово непромењено учешће свих осталих прихода буџета у апсолутним величинама,
- Увећање плата запослених који се финансирају из буџета Општине у складу са законом односно за 10% код ПУ Пчелица и Центар културе а код свих осталих корисника буџета Општине за 5%,
- Рестриктивна политика текућег пословања свих корисника буџета у смислу пројектовања минималних материјалних трошкова за несметано пословање,
- Субвенционисање јавних предузећа на готово идентичном нивоу
- Повећање издвајања за развојне програме, нарочито у области пројектног планирања капиталних инвестиција
- Повећана издвајања за побољшање квалитета локалне инфраструктуре (јавна расвета, путеви, водоснабдевање, канализациона мрежа ...)
- Диверзификована издвајања за социјалну заштиту различитих категорија грађана.
- Родно сензибилно буџетирање појединих програма.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДУ

ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ ВЛАДИЧИН ХАН